

Til Folketingets Miljøudvalg

25. november 2011
Dokumentnr.: 2169534

Orientering til Folketingets Miljøudvalg om råstofloven

Under henvisning til aftale om foretræde for Folketingets Miljøudvalg den 1. december fremsender Danske Råstoffer, Dansk Byggeri og DI hermed råstofbranchens vigtigste argumenter for en ændring af Naturstyrelsens redegørelse i forbindelse med evaluering af råstofloven.

Grundlæggende ønsker branchen at finde de bedste løsninger for Danmark, og derfor ønsker vi, at Miljøudvalget pålægger Naturstyrelsen at forhandle nedenstående på plads med råstofbranchen.

Branchens ønsker, i forhold til en ændring af råstofloven, er:

1. Længere indvindingstilladelser
2. Nedsættelse af vederlaget
3. En samordnede myndighed for havet

I forhold til den nuværende råstoflov, er det ikke branchens opfattelse, at ændringen af råstofloven har medført de resultater, som var stillet Folketinget i udsigt. To centrale formål med ændringen af loven var:

1. **At sikre en fri og dermed større konkurrence mellem virksomheder, der indvinder råstoffer på havet**
2. **At sikre en rationel råstofforsyning fra havet og skabe rammerne for en øget tilførsel af materialer til land**

1. Manglende konkurrence ved indvinding til havs

Ved lovændringen i 2009 blev reglerne for indvinding til havs ændret væsentligt, idet der blev indført et auktionssystem, og efterforskningstilladelserne blev tidsmæssigt afkortet og indvindingsperioderne blev halverede fra 10 til 5 år.

Kombinationen af indvindingsvederlag, arealvederlag, sikkerhedsstillelse og krav om efterforskning af langt større arealer end virksomhedens behov (alene til gunst for Staten) stiller store krav til en virksomheds volumen, såvel materielt som økonomisk. Sammenholdt med en kun 5-årig indvindingstilladelse har det udelukket de mindre virksomheder fra at deltage i auktionerne, da det er for risikabelt økonomisk. Kendsgerningen efter råstoflovens indførelse er, at kun to af de største virksomheder har deltaget i auktionerne. De to virksomheder har forskellige interesser på havbunden og er derfor reelt ikke i konkurrence med hinanden. Auktionssystemet har således ingen gavnlig betydning haft for konkurrencen mellem virksomheder. Tværtimod. En delvis løsning vil være en forlængelse af indvindingstilladelserne til mindst 10 år, som det i øvrigt er gældende for indvinding til lands.

2. Ulige konkurrence med land og import

Vederlaget på 8 kr./m³ i fællesområderne medfører, at råstofferne fra disse områder i mange tilfælde ikke er konkurrencedygtige med landmaterialer og importerede råstoffer. Løsningen vil være at sænke vederlaget i fællesområderne. Dette går også imod hensigten med loven om en øget tilførsel af materialer til lands.

3. Færre råstoffer fra hav til land

Dansk Byggeri har med data fra Danmarks Statistik og Naturstyrelsen udarbejdet oversigten (bilag 1) over indvindingen af råstoffer på land og fra havet samt over importen af knust granit.

I 2010 faldt indvindingen af sand, ral og sten samt grus, eksklusiv fyldsand, **fra havet** med 13,8 %. Derved blev markedsandelen reduceret med 0,8 procentpoint fra 10,4 % af de samlede mængder i 2009 til 9,6 % i 2010. Det er i modstrid med hensigten med lovgivningen.

Indvindingen af sand, grus og sten **på land** faldt i 2010 med 5,6 %. Indvindingen udgjorde 82,8 % af de samlede mængder i 2010 mod 82,1 % i 2009. Dermed steg markedsandelen af **landmaterialer** med 0,7 procentpoint i 2010.

1. Ulige konkurrence med nabolande

Naturstyrelsens evaluering af råstofloven forholder sig ikke til tilstrækkelig grad til indvinding af råstoffer i de øvrige EU lande, eller som minimum vores nabolande. Netop indskrænkning af længden af indvindingsperioderne har gjort, at branchen er meget opmærksom på andre landes indvindingsperioder, hvor det skal nævnes, at der i England gives op til 15 års indvindingsperioder, medens det i Tyskland er normalt med 30 år. Den danske råstoflov giver kun en indvindingsperiode til havs på 5 år, hvilket skaber ubalance imellem risici og indtjeningsmuligheder. De 15 års indvindingsperiode i England danner baggrund for afskrivning af tidssvarende moderne materiel i form af store fartøjer, der nu trænger sig ind på det danske marked. Det er ikke muligt med 5-årige indvindingstilladelser at afskrive tilsvarende materiel for danske indvindere i Danmark.

2. Manglende samordning mellem styrelserne

I modsætning til England er der i Danmark ingen samordnede enhed, der samler alle hensyn på havet. Kulturarvsstyrelsen, Energistyrelsen, Erhvervs- og Byggestyrelsen og Forsvaret med flere varetager deres interesser på havet, uden at have undersøgt andres interesser i samme område. Dette skaber fordyrelser og forsinkelser for både det offentlige og virksomhederne, når der fx bliver lavet dyre forundersøgelser for vindmølleparker i et råstofindvindingsområde, som efterfølgende må lukkes.

Styrelserne er sideordnede, men hvis de er internt uenige, får det sagsbehandlingen til at gå i stå. På land fungerer det omvendt, der har kommunen samordningspligten. Selv om dette ikke er til debat under evalueringen af råstofloven, så vil vi gerne henstille til, at Folketingets Miljøudvalg adresserer dette problem for de relevante ministre med krav om en samordnede enhed til gavn for alle parter.

Med venlig hilsen

Simon Stig-Gylling
Danske Råstoffer
Dansk Byggeri

Vibeke Plambeck
DI